

UDK 347.7

Novine u obavljanju studentskih poslova

Božo Prelević, dipl. iur.

Propisi.hr

Od 8. studenog 2018. na snazi je Zakon o obavljanju studentskih poslova, koji na drukčiji način od dosadašnjeg uređuje rad studenata. Između ostalog, novim zakonom se izjednačava pravo na rad redovnih i izvanrednih studenata. Autor u članku daje prikaz najvažnijih odredbi novog zakona.

1. Uvod

Rad studenata do sada je bio reguliran odredbama Pravilnika o posredovanju pri zapošljavanju redovitih studenata¹ (u nastavku teksta: Pravilnik), koji je na snazi još od 1996. godine. Praksa primjene Pravilnika u zadnjih nekoliko godina pokazala je kako odredbe Pravilnika više ne odgovaraju stvarnim potrebama studenata da tijekom studija povremeno obavljaju pojedine poslove. Isto tako odredbe Pravilnika više nisu odgovarale ni stvarnim potrebama tržišta rada, posebno obzirom na sve veće potrebe za povremenim obavljanjem poslova.

Stupanjem na snagu Zakona o obavljanju studentskih poslova² (u nastavku teksta: Zakon), 8. studenog 2018., odredbe Pravilnika prestale su važiti. Međutim, svi postupci posredovanja započeti temeljem starog Pravilnika dovršit će se prema njegovim odredbama. Zakonom se uređuju se prava i obveze izvođača, posrednika i naručitelja posla tijekom obavljanja studentskoga posla te ostala pitanja vezana uz obavljanje studentskih poslova³, o čemu više navodimo u nastavku

2. Temeljni pojmovi u Zakonu

Pravo izvođenja poslova sukladno odredbama Zakona imaju studenti i druge osobe. U nastavku ćemo pojasniti zakonske definicije ovih pojmova.

2.1. Studenti

ističemo...

Sukladno zakonskim odredbama, student je osoba koja pohađa preddiplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, diplomski sveučilišni studij, kratki stručni studij, preddiplomski stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj i građanin je RH i građanin Europske unije s prebivalištem u RH koji studira na visokom učilištu izvan RH, ili student na razmjeni za vrijeme studiranja u RH, a koji nema zasnovan radni odnos i/ili ne obavlja samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva⁴.

Znači, kako to proizlazi iz navedene odredbe, koja je, mišljenja smo, mogla biti nomotehnički jasnije određena, studentom se u smislu Zakona smatra osoba koja:

- pohađa preddiplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, diplomski sveučilišni studij, kratki stručni studij, preddiplomski stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij na visokim učilištima u RH, ili;
- je građanin RH i građanin EU s prebivalištem u RH koji studira na visokom učilištu izvan RH, ili
- je student na razmjeni za vrijeme studiranja u RH,
- koja nema zasnovan radni odnos i/ili ne obavlja samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva.

U smislu odredbi Zakona i propisa kojima je uređeno oporezivanje dohotka (Zakon o porezu na dohodak, Pravilnik o porezu na dohodak), izjednačeni su u pravima i obvezama redoviti studenti i izvan-

1 Nar. nov., br. 16/96, 125/97, 37/06, 59/07 i 30/08.

2 Nar. nov., br. 96/18 od 31. listopada 2018.

3 Čl. 1. Zakona.

4 Čl. 2. st. 1. t. 1. Zakona.

redni studenti koji nemaju zasnovan radni odnos i/ili ne obavljaju s-mostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva. Iz navedene odredbe proizlazi kako su redovni i izvanredni studenti izjednačeni u pravu na obavljanje studentskih poslova.

2.2. Druga osoba

Pod drugom osobom se u smislu zakonskih odredbi podrazumijeva:

- osoba u postupku upisa na studij, ili;
- osoba koja je završila studij na visokom učilištu u RH, a nema zasnovan radni odnos, ili;
- građanin EU s prebivalištem u RH koji je završio studij na visokom učilištu izvan RH, a nema zasnovan radni odnos⁵.

ističemo...

Važno je istaknuti kako prava temeljem Zakona druga osoba može ostvarivati najdulje tri mjeseca od završetka školske godine u kojoj je završila srednjoškolsko obrazovanje odnosno najdulje do kraja akademske godine u kojoj je završila studij, ili do isteka razdoblja od tri mjeseca od završetka studija.

Osim pojmova studenta i druge osobe, za pravilno razumijevanje zakonskih odredbi potrebno je upoznati se i sa zakonskim definicijama pojmova naručitelja, izvođača i posrednika.

2.3. Naručitelj

Zakonom je određeno kako je naručitelj posla fizička osoba koja je registrirana za obavljanje djelatnosti, ili pravna osoba koja je s izvođačem sklopila ugovor o obavljanju studentskoga posla i za koju izvođač obavlja taj posao⁶.

2.4. Izvođač

Zakonom je također određen i pojam izvođača koji se spominje u navedenoj definiciji.

ističemo...

Izvođač je student⁷, ili druga osoba⁸ koja je s naručiteljem posla i posrednikom sklopila ugovor o obavljanju studentskoga posla i koja za naručitelja posla obavlja taj posao⁹.

2.5. Posrednik

Na kraju, potrebno je odrediti i pojam posrednika. Posrednik je studentski centar, ili visoko učilište koje ima centar za studentski standard kao ustrojstvenu jedinicu, a koja ima rješenje o odobrenju djelatnosti posredovanja koje je izdalo ministarstvo nadležno za visoko obrazovanje (u nastavku teksta: Ministarstvo)¹⁰.

3. Obavljanje djelatnosti posredovanja

Zakonom su propisani uvjeti za obavljanje djelatnosti posredovanja, djelatnost posredovanja, obveze posrednika i prihod od posredovanja.

3.1. Uvjeti za obavljanje djelatnosti posredovanja

Djelatnost posredovanja pri obavljanju studentskih poslova može obavljati studentski centar koji je osnovan kao ustanova od visokog učilišta na području jedinice lokalne samouprave u kojoj je sjedište tog visokog učilišta, ili njegove sastavnice, ili visoko učilište koje ima centar za studentski standard kao ustrojstvenu jedinicu, a koji ima rješenje o odobrenju djelatnosti posredovanja koje je izdalo Ministarstvo¹¹.

3.1.1. Podnošenje zahtjeva za odobrenje djelatnosti

Navedene ustanove zahtjev za odobrenjem djelatnosti posredovanja s dokazima o ispunjavanju propisanih uvjeta i popisom svih lokacija na kojima se namjerava obavljati djelatnost posredovanja podnose Ministarstvu. Rješenje o odobrenju djelatnosti posredovanja Ministarstvo će izdati u roku od 60 dana od dana predaje urednog zahtjeva ustanovi koja ispunjava sljedeće opće uvjete iz čl. 7. st. 3. Zakona:

- ima odgovarajući prostor i opremu za obavljanje djelatnosti;
- ima odgovarajući broj zaposlenika za obavljanje djelatnosti razmjerno broju studenata u mjestu izvođenja djelatnosti;
- podmiruje obveze za poreze, doprinose i druga javna davanja.

Ministar pravilnikom detaljnije propisuje navedene uvjete iz čl. 7. st. 3. Zakona. Osim navedenih općih uvjeta, ustanove moraju u trenutku podnošenja prvog zahtjeva ispuniti i sljedeće uvjete:

- imati minimalno 10 % izgrađenih i stavljenih u funkciju smještajnih jedinica od ukupnoga broja redovitih studenata koji studiraju izvan mjesta prebivališta u mjestu u kojem se nalazi sjedište posrednika;
- osiguravati uslugu studentske prehrane s minimalno 2,5 % sjedećih mjesta u odnosu na broj redovitih studenata koji studiraju u mjestu u kojem se nalazi sjedište posrednika, u studentskome restoranu u vlasništvu, ili najmu posrednika, ili učilišta koje je osnivač posrednika.

3.1.2. Mišljenje o ispunjavanju uvjeta

Mišljenje o ispunjavanju uvjeta daje Povjerenstvo koje odlukom imenuje ministar nadležan za visoko obrazovanje (u nastavku teksta: ministar). Ovo povjerenstvo čini sedam članova (u nastavku teksta: Povjerenstvo), od kojih su dva predstavnika Ministarstva, dva člana predlaže Hrvatski studentski zbor, dva člana predlaže Zajednica studentskih centara Republike Hrvatske te jednog člana Rektorski zbor Republike Hrvatske.

3.1.3. Donošenje rješenja o odobrenju djelatnosti posredovanja

ističemo...

Temeljem pozitivnog mišljenja Povjerenstva Ministarstvo donosi rješenje o odobrenju djelatnosti posredovanja na lokacijama u skladu sa zaprimljenim zahtjevom na rok od pet godina.

¹¹ Čl. 7. st. 1. Zakona.

⁵ Čl. 2. st. 1. t. 2. Zakona.

⁶ Čl. 2. st. 1. t. 3. Zakona.

⁷ Vidjeti pod 2.1.

⁸ Vidjeti pod 2.2.

⁹ Čl. 2. st. 1. t. 4. Zakona.

¹⁰ Čl. 2. st. 1. t. 5. Zakona.

Zahtjev za ponovno izdavanje rješenja o odobrenju djelatnosti posredovanja podnosi se svakih pet godina, najkasnije 60 dana prije isteka roka na koji je izdano važeće rješenje. Osim općih uvjeta iz čl. 7. st. 3. Zakona, ustanove iz čl. 7. st. 1. Zakona moraju u trenutku podnošenja ponovnog zahtjeva ispuniti i sljedeće uvjete:

- imati minimalno 12 % izgrađenih i stavljenih u funkciju smještajnih jedinica od ukupnoga broja redovitih studenata koji studiraju izvan mjesta prebivališta u mjestu u kojem se nalazi sjedište posrednika;
- osiguravati uslugu studentske prehrane s minimalno 5 % sje-dećih mjesta u odnosu na broj redovitih studenata koji studiraju u mjestu u kojem se nalazi sjedište posrednika, u student-skome restoranu u vlasništvu, ili najmu posrednika, ili učilišta koje je osnivač posrednika.

Protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevima za odobrenje djelatnosti iz čl. 7. st. 2. i 8. Zakona¹² nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. O izdanim rješenjima Ministarstvo vodi evidenciju koja je dostupna na mrežnim stranicama Ministarstva.

3.1.4. Osnivanje podružnica

Nove podružnice mogu se osnivati u jedinici lokalne samouprave u kojoj postoji visoko učilište, a u kojoj ne postoji studentski centar niti visoko učilište koje ima centar za studentski standard kao ustrojstvenu jedinicu niti postojeća podružnica drugog studentskog centra. Pod pojmom podružnice se u smislu zakonskih odredbi podrazumijeva u sudski registar upisana podružnica ustanove koja ima rješenje o odobrenju djelatnosti posredovanja koje je izdalo Ministarstvo¹³.

3.1.5. Rješenje o odbijanju zahtjeva

U slučaju negativnog mišljenja Povjerenstva, Ministarstvo će donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva za obavljanje djelatnosti posredovanja.

3.1.6. Usklađivanja rada ustanova osnovanih temeljem odredbi Pravilnika

ističemo...

Prijelaznim i završnim odredbama Zakona je određeno kako ustanove koje u trenutku stupanja Zakona na snagu, sukladno Pravilniku obavljaju djelatnost posredovanja, nastavljaju obavljati djelatnost posredovanja uz uvjet da u roku od najkasnije pet godina od dana stupanja Zakona na snagu podnesu zahtjev za izdavanje rješenja o odobrenju djelatnosti posredovanja.

Ove ustanove dužne su najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja Zakona na snagu uskladiti svoje poslovanje s ostalim zakonskim odredbama.

3.2. Djelatnost posredovanja

Sukladno čl. 8. Zakona, posredovanje pri obavljanju studentskih poslova uključuje:

- obavljanje poslova analize i obrade tržišta rada, pronalazak posla i kontakt s naručiteljima posla te dogovor oko uvjeta obavljanja posla s naručiteljem posla;
- upućivanje izvođača na obavljanje posla kod naručitelja posla;

- vođenje propisanih evidencija iz čl. 5. st. 1. Zakona¹⁴;
- kontrolu obračuna naknade za obavljanje studentskoga posla, propisanih doprinosa i naknada za posredovanje;
- dostavu računa naručitelju posla te njegovu naplatu;
- isplatu punog iznosa naknade izvođaču te uplatu doprinosa na temelju posebnih propisa.

3.3. Obveze posrednika

Posrednik mora na ulazu u prostor u kojem se obavlja djelatnost istaknuti ploču da se u tom prostoru obavlja djelatnost posredovanja.

ističemo...

Posrednik je dužan djelatnost posredovanja pri obavljanju studentskih poslova obavljati tako da ne izazove poremećaje na tržištu rada i ne ugrozi prava radnika¹⁵.

Drugim riječima, posrednik ne smije koristiti rad studenata temeljem ugovora o studentskom poslu, kao zamjenu za rad radnika temeljem ugovora o radu. Posrednik je dužan podupirati zastupljenost studenata na tržištu rada radi razvoja studentskoga standarda.

3.3.1. Opći uvjeti poslovanja

Zakonom je nadalje određeno kako je posrednik dužan svojim općim aktima utvrditi opće uvjete poslovanja o kojima je obavezan obavijestiti naručitelja posla i izvođača, a koji su sastavni dio ugovora o obavljanju studentskoga posla. Navedene opće uvjete poslovanja posrednik je dužan učiniti javno dostupnima i objaviti ih na svojim mrežnim stranicama.

3.3.2. Osiguranje izvođača za slučaj ozljede na radu

ističemo...

Sukladno čl. 9. st. 6. Zakona, posrednik je dužan osigurati izvođača za slučaj ozljede na radu.

U slučaju nastupanja ozljede na radu, naručitelj posla dužan je odmah o tome obavijestiti posrednika koji je dužan obavijestiti osiguravajuće društvo s kojim je ugovorio policu osiguranja te zastupati izvođača u postupku ostvarivanja njegovih prava iz osiguranja.

3.3.3. Postupanje s naknadom izvođača

Zakonom je određeno kako je posrednik dužan zaštititi izvođača i pružiti mu pravnu pomoć i zaštitu u vezi s ostvarivanjem svih prava iz ugovora.

ističemo...

Posrednik je dužan naknadu za obavljeni studentski posao po uplati naručitelja posla najkasnije u roku od tri radna dana od dana uplate sredstava na račun posrednika doznati na račun izvođača¹⁶.

U slučaju da naručitelj posla ne isplati naknadu za obavljeni studentski posao, posrednik ima obvezu i pravo zastupati izvođača u

¹² Vidjeti pod 3.1.1. i 3.1.3.

¹³ Čl. 3. st. t. 6. Zakona.

¹⁴ Vidjeti pod 3.5.

¹⁵ Čl. 9. st. 2. Zakona.

¹⁶ Čl. 9. st. 9. Zakona.

potraživanju naknade i poduzeti sve pravne radnje da se račun naplati od naručitelja posla i naknada isplati izvođaču.

U svrhu ostvarenja prava na naknadu za obavljene studentski posao, kada naručitelj posla ne dostavi ovjereni ugovor, posrednik najkasnije 15 dana od očekivanoga završetka studentskoga posla šalje opomenu naručitelju posla. Sukladno čl. 9. st. 12. Zakona, na zahtjev posrednika naručitelj posla dostavit će ugovor sa svim potrebnim podacima za isplatu naknade, utvrđivanje obveza u vezi s predmetnim ugovorom te je obavezan dostaviti dokaz o uplati naknade i to u roku od 15 dana nakon što je zaprimio opomenu.

ističemo...

U slučaju da naručitelj posla ne izvrši isplatu nakon zaprimljene opomene, posrednik je dužan pokrenuti postupak prisilne naplate u roku od 15 dana.

Navedena obveza pokretanja postupka prisilne naplate isključuje se ako je posrednik prije sklapanja ugovora pisano upozorio izvođača na učestalo neplaćanje naknade izvođačima od naručitelja posla¹⁷. Ako naručitelj posla ne isplati naknadu izvođaču za obavljene studentski posao u roku u kojem su poduzete sve pravne radnje iz čl. 9. st. 12. Zakona, posrednik solidarno odgovara za obveze naručitelja posla prema izvođaču te mu je dužan isplatiti naknadu iz vlastitih sredstava¹⁸.

3.4. Prihod od posredovanja

Sukladno čl. 14. st. 1. Zakona, posrednik je dužan voditi brigu o unaprijeđenju i razvoju svojih djelatnosti i poboljšanju životnoga standarda studenata. Naknade za posredovanje pri obavljanju studentskih poslova iz čl. 12. st. 1. t. 3. Zakona¹⁹ posrednik je dužan koristiti namjenski za podmirivanje troškova posredovanja i poboljšanje studentskoga standarda tako da se prihod od naknade za posredovanje koristi za poboljšanje u djelatnosti smještaja studenata, za poboljšanje u djelatnosti studentske prehrane te za kulturne i sportske aktivnosti isključivo namijenjene studentima. Zakonom je u čl. 14. st. 3. određeno kako je posrednik dužan koristiti naknade za posredovanje pri obavljanju studentskih poslova iz čl. 12. st. 1. t. 4. Zakona namjenski u svrhu financiranja kulturnih, sportskih, znanstvenih i edukacijskih aktivnosti koje isključivo provode studenti i studentske organizacije te su isključivo namijenjene studentima.

Posrednik je dužan objaviti kriterije i postupak odabira aktivnosti navedenih u čl. 14. st. 3. Zakona. Temeljem javnog poziva naknade raspodjeljuje povjerenstvo koje čini pet članova, od kojih tri imenuje studentski zbor visokog učilišta osnivača posrednika, a dva člana imenuje posrednik.

Nadzor nad ostvarivanjem i korištenjem naknade za posredovanje pri obavljanju studentskih poslova provodi Ministarstvo. Posrednik je dužan svake godine, najkasnije do 1. ožujka, objaviti na svojim mrežnim stranicama podatke o raspodjeli i namjenskom korištenju prihoda od posredovanja pri obavljanju studentskih poslova te dostaviti pisano izvješće Ministarstvu i završni račun za prethodnu kalendarsku godinu.

3.5. Vođenje evidencije i čuvanje dokumentacije od strane posrednika**ističemo...**

Sukladno čl. 5. st. 1. Zakona, posrednik je dužan u elektroničkoj bazi voditi evidenciju o izvođačima, naručiteljima posla, izdanim ugovorima i računima te evidenciju o visini naknade izvođaču.

Naručitelj posla dužan je posredniku na njegov zahtjev dostaviti navedene podatke iz čl. 5. st. 1. Zakona.

Ove podatke posrednik je dužan dostaviti Ministarstvu i inspektoru rada na njihov zahtjev. Osim toga, posrednik je dužan na svojim mrežnim stranicama objaviti godišnji izvještaj o naručiteljima posla, o broju posredovanja i o ukupno ostvorenoj naknadi u svrhu poboljšanja studentskoga standarda te ga dostaviti Ministarstvu do 1. ožujka sljedeće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

ističemo...

Navedene podatke iz čl. 5. Zakona, posrednik je dužan čuvati najmanje šest godina, a i dulje ako je to propisano posebnim propisom²⁰.

Ove podatke posrednik daje na uvid samo naručitelju posla za koji je posredovao i izvođaču u dijelu koji se odnosi na izvođača osobno, na njegov zahtjev, te nadležnom inspektoru i drugim tijelima sukladno posebnim propisima.

Posrednik je dužan izdati potvrdu izvođaču na njegov zahtjev o svim posredovanjima koja je za njega obavio, a u svrhu dokaza o obavljenim studentskim poslovima i stečenom iskustvu na njima. Svi podaci koje posrednik prikuplja mogu se obrađivati i dostavljati drugim osobama isključivo sukladno propisima kojima se regulira obrada i zaštita osobnih podataka²¹.

4. Obavljanje studentskog rada

Zakonom su uređeni uvjeti za obavljanje studentskog posla, minimalan sadržaj studentskog ugovora te naknade i doprinosi za obavljene studentski posao.

4.1. Uvjeti za obavljanje studentskoga posla

Student može sklopiti ugovor za obavljanje studentskoga posla za vrijeme studiranja od dana upisa na visoko učilište.

ističemo...

Pravo na sklapanje ugovora za obavljanje studentskog posla ne može biti duže od dvostrukog vremena trajanja studija na prvoj i drugoj razini²².

Sukladno čl. 10. st. 3. Zakona, posrednik može posredovati za studenta upisanog u tekuću akademsku godinu koji je u prethodnoj akademskoj godini ostvario najmanje 1 ECTS bod.

Navedeni uvjet iz čl. 10. st. 3. Zakona, ne primjenjuje se na studenta koji upisuje prvu godinu studija i studenta koji je u prethodnoj

17 Čl. 9. st. 15. Zakona.

18 Čl. 9. st. 14. Zakona.

19 Vidjeti pod 4.3.

20 Čl. 6. st. 1. Zakona.

21 Čl. 6. st. 4. Zakona.

22 Čl. 10. st. 2. Zakona.

akademske godini imao opravdan prekid studija. Posrednik ne može posredovati za studenta koji je dva puta promijenio studijski program i treći puta upisuje prvu godinu iste razine.

4.1.1. Dokazivanje statusa studenta i druge osobe

ističemo...

Status studenta koji studira na visokom učilištu u RH dokazuje se uvidom u elektroničke evidencije podataka o studentima u Informativnom sustavu visokih učilišta (ISVU) i Informativnom sustavu studentskih prava (ISSP).

Status studenta koji studira na visokom učilištu izvan RH dokazuje se potvrdom matičnoga visokog učilišta na kojem studira. Status druge osobe dokazuje se javnom ispravom o završenom srednjoškolskom obrazovanju odnosno potvrdom visokog učilišta o završetku studija odnosno potvrdom o završetku studija matičnoga visokog učilišta na kojem je završio studij.

Provjeru radnoga statusa studenta i druge osobe obavlja posrednik uvidom u podatke nadležne službe za mirovinsko osiguranje²³. Student i druga osoba moraju biti nositelji prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, što se dokazuje zdravstvenom iskaznicom, ili preslikom prijave na obvezno zdravstveno osiguranje.

4.2. Ugovor o obavljanju studentskoga posla

Sukladno čl. 11. st. 1. Zakona, ugovor o obavljanju studentskog posla (u nastavku teksta: ugovor) se sklapa prije početka obavljanja studentskoga posla, između izvođača, posrednika i naručitelja posla.

ističemo...

Ugovorom se izvođač obvezuje obavljati određeni posao, naručitelj posla obvezuje se platiti naknadu za obavljene studentski posao, naknadu posredniku te doprinose prema posebnim propisima, a posrednik se obvezuje obaviti djelatnost posredovanja i isplatiti doznačena sredstva naknade za račun izvođača.

4.2.1. Obavezan sadržaj ugovora

Ugovor o obavljanju studentskog posla mora sadržavati²⁴:

- broj rješenja odnosno odluke kojom je izdana dozvola odnosno odobrenje za posredovanje;
- ime, prezime i OIB izvođača;
- broj studentske iskaznice, kada je primjenjivo;
- puni naziv, sjedište i OIB naručitelja posla i posrednika;
- podatke o vrsti posla i mjestu obavljanja posla;
- podatke o početku i očekivanom trajanju posla;
- podatke o netocijenu sata posla ili količine posla;
- podatke o doprinosima prema posebnim propisima;
- podatke o uvećanju naknade i iznosu naknade.

ističemo...

Ugovor se zaključuje na obrascu koji se može izdati, popuniti i potpisati u pisanome, ili elektroničkome obliku. Ugovor zaključen u elektroničkome obliku može se potpisati samo naprednim elektroničkim potpisom.

Ugovor se sastavlja u tri istovjetna primjerka, za svakog potpisnika po jedan.

Sukladno čl. 11. st. 9. Zakona, posrednik je dužan obrazac ugovora izdati izvođaču na njegov zahtjev te ga potpisati nakon unosa podataka iz čl. 11. st. 3. Zakona. Na zahtjev nadležnog inspektora posrednik mu je u roku od 48 sati dužan dostaviti ugovor u digitalnom obliku.

Izvođač i naručitelj posla nakon obavljenoga posla prema prethodno potpisanim ugovorima potpisuju izjavu kojom potvrđuju konačan broj sati, ili dana obavljanja posla. Oblik obrasca ugovora te oblik i način dostavljanja podataka iz čl. 11. st. 3. Zakona pravilnikom propisuje Ministar.

4.2.2. Trajanje ugovora

ističemo...

Ugovor se zaključuje za svaki kalendarski mjesec i uvjet je za početak obavljanja studentskoga posla²⁵.

Iznimno, ugovor se može zaključiti i za razdoblje dulje od mjesec dana, a najduže do 45 dana, uz navođenje razloga za njegovo trajanje dulje od mjesec dana.

4.3. Naknade i doprinosi

Sukladno čl. 12. Zakona, ugovor je vjerodostojna isprava za obračun i naplatu:

- naknade za obavljene studentski posao;
- doprinosa prema posebnim propisima;
- naknade posredniku, koja iznosi 12 % netoiznosa naknade izvođaču – za podmirivanje troškova posredovanja i poboljšanje studentskoga standarda (poboljšanje u djelatnosti smještaja studenata, za poboljšanje u djelatnosti studentske prehrane te za kulturne i sportske aktivnosti isključivo namijenjene studentima);
- naknade posredniku, koja iznosi 0,5% neto iznosa naknade izvođaču – u svrhu financiranja kulturnih, sportskih, znanstvenih i edukacijskih aktivnosti koje isključivo provode studenti i studentske organizacije te su isključivo namijenjene studentima.

4.3.1. Minimalna naknada za obavljanje studentskih poslova

ističemo...

Minimalna naknada za obavljanje studentskih poslova po satu izračunava se tako da se iznos minimalne brutoplaće u RH, sukladno posebnome propisu, a to je Uredba o visini minimalne plaće²⁶ (u nastavku teksta: Uredba) podijeli sa 160²⁷.

23 Čl. 10. st. 9. Zakona.

24 Čl. 11. st. 3. Zakona.

25 Čl. 11. st. 7. Zakona.

26 Nar. nov., br. 122/17 od 8. prosinca 2017.

27 Čl. 12. st. 2. Zakona.

Prema navedenoj Uredbi, važećoj u trenutku pisanja ovog članka, visina minimalne plaće za razdoblje od 1. siječnja 2018. godine do 31. prosinca 2018. godine utvrđuje se u bruto iznosu od 3.439,80 kuna.

ističemo...

To znači kako minimalna naknada za obavljanje studentskih poslova po satu za razdoblje od 1. siječnja 2018. godine do 31. prosinca 2018. godine iznosi 21,49 kuna.

Ministar za svaku kalendarsku godinu donosi odluku o iznosu ove minimalne naknade, u roku od 15 dana nakon što Vlada RH donese uredbu o visini minimalne plaće. Posrednik može jedino od naručitelja posla naplatiti naknadu za uslugu svojeg posredovanja pri obavljanju studentskih poslova.

Ukupan iznos koji plaća naručitelj posla izračunava se tako da se na ukupni iznos netonaknade izvođača obračunava postotak zakonom propisanih doprinosa i postotak naknada za posredovanje²⁸. Pod netonaknadom izvođača podrazumijeva se ostvareni primitak izvođača za obavljene posao. Naknada izvođaču za obavljene posao oporeziva je prema važećim zakonima i podzakonskim propisima²⁹.

5. Prava i obveze naručitelja i izvođača posla

Zakonom su određena prava i obveze naručitelja i izvođača posla. Najprije ćemo se upoznati sa pravima i obvezama naručitelja posla.

5.1. Prava i obveze naručitelja

5.1.1. Isplata naknade posredniku za račun izvođača

ističemo...

Naručitelj posla obavezan je posredniku za račun izvođača za obavljene posao isplatiti naknade, a izvođač je obavezan prema uputama koje naručitelj posla daje, u skladu s naravi i vrstom posla, osobno obavljati preuzeti posao³⁰.

Naručitelj posla dužan je posredniku za račun izvođača isplatiti naknade za obavljene posao najkasnije 15 dana od završetka posla.

5.1.2. Određivanje mjesta i načina obavljanja posla

Naručitelj posla ima pravo pobliže odrediti mjesto i način obavljanja posla, poštujući pritom prava i dostojanstvo izvođača.

5.1.3. Zabrana ugovaranja studentskih poslova u slučaju poslovno uvjetovanog otkaza

ističemo...

Naručitelj posla koji je kao poslodavac poslovno uvjetovanim otkazom otkazao radniku ne smije šest mjeseci od dana dostave odluke o otkazu ugovora o radu radniku za tu vrstu poslova s izvođačem sklopiti ugovor o obavljanju studentskih poslova³¹.

U slučaju da u navedenom roku nastane potreba zapošljavanja zbog obavljanja istih poslova, a radnik kojemu je naručitelj posla otkazao zbog poslovno uvjetovanih razloga ne prihvati sklapanje ugovora o radu, naručitelj posla može sklopiti ugovor.

5.1.4. Pridržavanje pravila zaštite na radu

Sukladno čl. 13. st. 8. Zakona, naručitelj posla dužan je osigurati izvođaču uvjete za obavljanje studentskih poslova na siguran način i na način koji ne ugrožava zdravlje izvođača, sukladno propisima kojima se uređuje zaštita na radu i drugim propisima.

5.1.5. Zaštita dostojanstva izvođača

Naručitelj posla dužan je zaštititi dostojanstvo izvođača za vrijeme obavljanja posla od postupanja nadređenih, suradnika i osoba s kojima izvođač redovito dolazi u doticaj u obavljanju svojih poslova, ako je takvo postupanje neželjeno i u suprotnosti s odredbama Zakona i drugim propisima kojima se uređuje zaštita dostojanstva radnika³². U slučaju nastanka ovih okolnosti izvođač se može obratiti osobi koju je ovlastio naručitelj posla za zaprimanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva pri obavljanju studentskih poslova.

5.1.6. Vođenje evidencija i čuvanje dokumentacije

ističemo...

Naručitelj posla dužan je voditi evidenciju o izvođačima na način kako je to uređeno za studente koji kod poslodavaca rade preko ovlaštenog posrednika, u smislu općih propisa o radu (Zakon o radu³³).

Osim toga, naručitelj posla dužan je čuvati dokumentaciju o sklopljenom ugovoru i ispravama vezanim uz isplatu naknada utvrđenim Zakonom³⁴. Na zahtjev inspektora, naručitelj posla mu je dužan dostaviti podatke iz evidencije o izvođačima i dokumentaciju o sklopljenom ugovoru i ispravama vezanim uz isplatu naknada.

5.2. Prava i obveze izvođača

U nastavku ćemo se upoznati sa temeljnim zakonskim pravima i obvezama izvođača.

28 Čl. 12. st. 5. Zakona.

29 O oporezivanju drugog dohotka studenata prema propisima važećim u trenutku pisanja ovog članka, detaljnije u stručnom članku autora Friganović, Milivoj, „Oporezivanje drugog dohotka umirovljenika, športaša i drugih osoba u sportu, studenata i učenika“, RiPup br. 10/2018, str. 103.

30 Čl. 13. st. 1. Zakona.

31 Čl. 13. st. 6. Zakona.

32 Čl. 134. Zakona o radu.

33 Nar. nov., br. 93/14 i 127/17.

34 Čl. 4. st. 2. Zakona.

5.2.1. Pravo izvođača na naknadu

ističemo...

Sukladno čl. 13. st. 3. Zakona, izvođač ima pravo na 50-postotno uvećanje naknade za sate rada u dane državnoga blagdana, za rad noću, za prekovremeni rad i za rad nedjeljom.

Izvođač ima pravo i na naknadu putnih troškova, naknadu za topli obrok i druge naknade ako su ugovorene.

5.2.2. Samostalnost u obavljanju posla

ističemo...

Sukladno čl. 13. st. 11. Zakona, izvođač koji obavlja studentske poslove može te poslove obavljati samostalno i bez nazočnosti naručitelja posla.

Iz navedene pravne karakteristike studentskog posla, promatrano u povezanosti sa trajanjem studentskog posla³⁵, jasno je da je ugovor o obavljanju studentskog posla po svojoj pravnoj prirodi ugovor o djelu iz čl. 590. Zakona o obveznim odnosima³⁶, a ne ugovor o radu.

5.2.3. Pravo na plaćeni odmor

Izvođač koji obavlja studentski posao najmanje šest sati dnevno ima svakog dana obavljanja posla pravo na plaćeni odmor od najmanje trideset minuta³⁷.

6. Nadzor

Odredbom čl. 15. Zakona je određeno kako nadzor nad zakonitošću rada i općih akata posrednika obavlja Ministarstvo. Inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona i temeljem njega donesenih propisa koji se odnose na rad izvođača za naručitelje posla, provode inspektori i drugi ovlašteni službenici nadležni za nadzor propisa iz područja rada, poreza, prireza i doprinosa, sukladno posebnim propisima, a nadzor odredbi koje se odnose na obavljanje posredovanja pri obavljanju studentskih poslova provodi Ministarstvo. Postupak inspekcijskog nadzora može se pokrenuti i po obavijesti izvođača, naručitelja posla, ili posrednika.

7. Novčane kazne za prekršaje i zaštitne mjere

7.1. Kazne za prekršaj posrednika

Sukladno čl. 17. st. 1. Zakona, novčanom kaznom u iznosu do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj posrednik koji:

- na ulazu u prostor u kojem se obavlja djelatnost ne istakne ploču s naznakom da se u tom prostoru obavlja djelatnost posredovanja, sukladno čl. 9. st. 1. Zakona;
- svojim općim aktima ne utvrdi opće uvjete poslovanja o kojima je obavezan obavijestiti naručitelje posla i izvođače, a koji su sastavni dio ugovora, sukladno čl. 9. st. 4. Zakona;

- svoje opće uvjete poslovanja iz čl. 9. st. 4. Zakona ne učini javno dostupnima i ne objavi ih na svojim mrežnim stranicama (čl. 9. st. 5. Zakona);
- po uplati naručitelja odmah, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana uplate sredstava na račun posrednika ne doznači sredstva na račun izvođača (čl. 9. st. 9. Zakona);
- posreduje za studenta upisanog u tekuću akademsku godinu koji u prethodnoj akademskoj godini nije ostvario najmanje 1 ECTS bod (čl. 10. st. 3. Zakona);
- posreduje za studenta koji je dva puta promijenio studijski program i treći put upisuje studijski program (čl. 10. st. 5. Zakona);
- ne dostavi u propisanome roku nadležnom inspektor ugovor u digitalnom obliku (čl. 11. st. 10. Zakona).

Sukladno čl. 17. st. 3. Zakona, novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj posrednik koji ne ispuni svoju obvezu iz čl. 14. st. 5. Zakona, odnosno ako ne objavi kriterije i postupak odabira aktivnosti iz čl. 14. st. 3. Zakona. Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj posrednik koji ne ispuni svoju obvezu iz čl. 14. st. 7. Zakona, kao i kada je iz dostavljenog izvješća vidljivo da posrednik postupka protivno odredbama čl. 14. st. 2., ili 3. Zakona³⁸. Za prekršaje iz čl. 17. Zakona kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi posrednika.

7.2. Kazne za prekršaj naručitelja

Sukladno čl. 17. st. 2. Zakona, novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj naručitelj posla koji je pravna osoba te novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kuna naručitelj posla koji je fizička osoba, a koji ne zaštititi dostojanstvo izvođača za vrijeme obavljanja posla od postupanja nadređenih, suradnika i osoba s kojima izvođač redovito dolazi u doticaj u obavljanju svojih poslova, ako je takvo postupanje neželjeno i u suprotnosti s ovim Zakonom i drugim propisima kojima se uređuje zaštita dostojanstva radnika (čl. 13. st. 9. Zakona). Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj, sukladno čl. 17. st. 5. Zakona, naručitelj posla koji je pravna osoba te novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kuna naručitelj posla koji je fizička osoba, a koji ne izvrši isplatu naknada i doprinosa iz čl. 12. st. 1. Zakona.

ističemo...

Sukladno čl. 17. st. 6. Zakona, novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj naručitelj posla koji je pravna osoba te novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kuna naručitelj posla koji je fizička osoba, a koji na ugovoru iskazuje neistinite podatke o netocijeni sata posla, količini posla, ili neistinito prikazuje podatke o broju sati izvršenoga rada izvođača.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj naručitelj posla koji je pravna osoba te novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kuna naručitelj posla koji je fizička osoba, a koji izvođaču ne omogući korištenje plaćenog odmora na način i pod uvjetima propisanim čl. 13. st. 12. Zakona³⁹. Za prekršaje iz čl. 17. Zakona kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi naručitelja.

35 Vidjeti pod 4.2.2.

36 Nar. nov., br. 35/05, 41/08, 125/11-Zakon o rokovima ispunjenja novčanih obveza i 78/15.

37 Čl. 12. st. 12. Zakona.

38 Čl. 17. st. 4. Zakona.

39 Čl. 17. st. 7. Zakona.

7.3. Zaštitne mjere

7.3.1. Izricanje zaštitne mjere posredniku

Sukladno čl. 17. st. 9. Zakona, posredniku koji ne ispuni svoju obvezu iz čl. 9. st. 9. Zakona može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti posredovanja do jedne godine.

7.3.2. Izricanje zaštitne mjere izvođaču

Izvođaču koji zlouporabi ugovor tako da omogućiti obavljanje posla osobama koje nisu potpisnici ugovora može se izreći zaštitna mjera zabrane korištenja usluga posredovanja do jedne godine, kao i novčana kazna u iznosu vrijednosti obavljenoga posla definiranoga ugovorom, a koja ne može iznositi više od 50.000,00 kuna⁴⁰. Na ovaj način se želi izbjeći široko raširena praksa obavljanja posla osobama koje nisu potpisnici ugovora.

8. Zaključak

Obavljanje studentskih poslova je u novom Zakonu uređeno na puno detaljniji način u odnosu na staro uređenje studentskog rada temeljem Pravilnika. Značajnu novinu predstavlja izjednačavanje prava na obavljanje studentskih poslova redovnih i izvanrednih studenata. Treba se nadati kako će novi pravni okvir rada studenata ukinuti dosadašnju lošu praksu protuzakonitog zapošljavanja studenata za obavljanje poslova za koje se mora sklopiti ugovor o radu, pri čemu će značajnu ulogu imati i politika inspeksijskog nadzora.

Zakonom je određeno kako će ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja Zakona na snagu donijeti pravilnike iz čl. 7. st. 14. i čl. 11. st. 12. Zakona te odluku iz čl. 12. st. 3. Zakona. Pri tome je posebno važan pravilnik iz čl. 11. st. 12. Zakona kojim će se propisati oblik obrasca ugovora te oblik i način dostavljanja podataka koji čine obvezan sadržaj ugovora o obavljanju studentskog rada. Donošenjem ovih propisa biti će zaokružen pravni okvir obavljanja studentskih poslova u RH.

Literatura:

- 1) Zakon o obavljanju studentskih poslova (Nar. nov., br. 96/18) – www.propisi.hr;
- 2) Zakon o radu (Nar. nov., br. 93/14 i 127/17), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 3) Zakon o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15), pročišćeni tekst - www.propisi.hr;
- 4) Uredba o visini minimalne plaće (Nar. nov., br. 122/17) – www.propisi.hr;
- 5) Pravilnik o posredovanju pri zapošljavanju redovitih studenata (Nar. nov., br. 16/96, 125/97, 37/06, 59/07 i 30/08);
- 6) Friganović, M., stručni članak „Oporezivanje drugog dohotka umirovljenika, športaša i drugih osoba u športu, studenata i učenika“, RiPup br. 10/2018, str. 103.

Ne zaboravite:

- U smislu Zakona i propisa kojima je uređeno oporezivanje dohotka, izjednačeni su u pravima i obvezama redoviti studenti i izvanredni studenti koji nemaju zasnovan radni odnos i/ili ne obavljaju samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva.
- Druga osoba može ostvarivati prava iz Zakona najdulje tri mjeseca od završetka školske godine u kojoj je završila srednjoškolsko obrazovanje odnosno najdulje do kraja akademske godine u kojoj je završila studij, ili do isteka razdoblja od tri mjeseca od završetka studija.
- Student može sklopiti ugovor za obavljanje studentskoga posla za vrijeme studiranja od dana upisa na visoko učilište.
- Ugovor o obavljanju studentskog posla se sklapa na posebnom obrascu, prije početka obavljanja studentskoga posla, između izvođača, posrednika i naručitelja posla.
- Student, ili druga osoba, imaju pravo na 50-postotno uvećanje naknade za sate rada u dane državnoga blagdana, za rad noću, za prekovremeni rad i za rad nedjeljom.
- Student, ili druga osoba, koji obavljaju studentski posao najmanje šest sati dnevno imaju svakog dana obavljanja posla pravo na plaćeni odmor od najmanje trideset minuta.

⁴⁰ Čl. 17. st. 10. Zakona.